

Selvutvikling under studiet - en profesjonsetisk plikt

Bør psykologstudenter gå gjennom noen form for organisert selvutvikling før de skal ut i jobb, eller modnes de nok gjennom den seksårige studieplanen med pensum og praksis?

TEKST

Andreas Tvedt Segrov

PUBLISERT 5. mai 2010

MODNING: Modnes psykologstudentene nok av å gå den strake pensumveien? Eller må flere gjøre som innskriveren Andreas Tvedt Segrov, og opprette selvutviklingskollokvier til erstatning for manglende veiledet praksis? Foto: Flickr.com

DEBATT: SELVUTVIKLING

Studenter føler seg sulteføret på andre erfaringer enn dem de får ved å lese bøker, gjennomføre oppsatt praksis og øve gjennom rollespill. «Vi vil trene oss i psykologrollen før vi skal ut og jobbe klinisk. Vi ønsker å utfordre oss selv,» skriver Andreas Tvedt Segrov.

Selv på det 9. semesteret på psykologstudiet har vi ikke sluttet å diskutere behovet for selvutvikling, trolig fordi vi ser at det å ha praksis i studiet ikke nødvendigvis betyr at vi trenger å utfordre oss selv noe særlig. I Oslo blir spørsmålet særlig potent. Vi kan i dag motta psykologtittelen uten å ha prøvd oss i en eneste terapeutisk samtale med en virkelig klient. Situasjonen kan oppstå dersom man velger noe annet enn samtaleterapeutisk praksis på det tiende semesteret og havner på et «reflekterende team» på 11. og 12. semester, der en annen student på teamet utvelges til å være terapeut. Rollespill med medstudenter er da det nærmeste man kommer en klinisk situasjon. Det høres rart ut, og det skjer ikke ofte, men det er fullt mulig. Ved Universitetet i Oslo kan du bli psykolog uten å måtte jobbe med følelsene dine (med mindre du selv vil), og du kan bli psykolog uten å ha forsøkt deg i en eneste terapitime. Bør det i det hele tatt være en mulighet?

Instituttet passivt

Den *faglige* modning er godt ivaretatt ved instituttet vårt, mye takket være gode forelesere og seminarledere, men det er flere av oss som opplever at instituttet har en passiv holdning til studentenes personlige modning under studiet.

«Aktiv selvutvikling er ikke bare viktig for enhver fremtidig psykolog, det er en profesjonsetisk plikt»

Pedagogisk praksis er ofte en viktig del av profesjonsutdannelse, og det er vanlig å tenke seg at praksis vil bidra til både faglig og personlig modning. Men ved UiO kan altså praksis være å se på at en medstudent er i aksjon, eller å delta passivt i en gruppe mens andre tar ansvaret. Praksis og personlig modning er *ikke* to sider av samme sak.

Det er fullt mulig for utdanningsinstitusjonen å ha en mer aktiv tilnærming til studentenes selvutvikling – det å utfordre egne tanker, følelser og handlingsmønstre. Aktiv selvutvikling er ikke bare viktig for enhver fremtidig psykolog, det er en profesjonsetisk plikt.

Studentinitiativ

For noen måneder siden gikk ni av oss på 9. semester sammen for å danne en slik selvutviklingsgruppe. Motivasjonen vår har vært å fylle de tomrommene som vi mener profesjonsstudiet har. Mens instituttet vårt gjerne vil løse oss trygt fra semester til semester, *ønsker* vi faktisk å utfordre oss selv. Vi *ønsker* å stille høye krav til hverandre, øve oss i teknikker og utforske hvordan vi virker på hverandre. Vi vil trene oss i psykologrollen før vi skal ut og jobbe klinisk, og vi føler oss sultefôret på andre erfaringer enn dem vi får gjennom å lese bøker, gjennomføre oppsatt praksis og trene på terapi gjennom rollespill. Selvutvikling er noe annet enn dette, mener vi. Egnethet er ikke noe som kan pugges. Personlige styrker og sårbarheter prøves ikke nødvendigvis

best gjennom rollespill. Og ønsket om en mer helhetlig modning under studiet burde ikke være et tilfeldig initiativ av en håndfull studenter, men et kvalitetskjennetegn ved utdannelsen vi går på.

Dann selvutviklingsgrupper!

Så lenge budsjettkrisen ved instituttet vårt vedvarer – og det vil være mange år fremover – er det opp til studentene om de vil utfordre seg selv utover den oppsatte praksisen. Dette gjelder særlig alle studentene på de første åtte–ni semesterne. Til alle som opplever at utdanningen de går på, ikke tar ansvar for studentenes selvutvikling, vil jeg si: Gå sammen! Dann selvutviklingsgrupper og få kyndig veiledning fra en erfaren psykolog. Ikke vent på at studieplaner skal endre seg – da vil det være for sent. Mest sannsynlig vil selvutviklingsarbeidet gjøre at du blir bedre kjent med de delene av deg selv som du uansett kommer til å møte igjen i jobben. Som psykolog kommer du med all sannsynlighet til å både jobbe i, lede og veilede grupper. Selvutviklingsgrupper gir en unik mulighet til å utforske noe som ikke får særlig stor oppmerksomhet på studiet: nemlig gruppedynamikk.

Prøvekanin

Det å bedrive selvutvikling under studiet opplever mine gruppemedlemmer og jeg som en investering i oss selv, før vi skal ut i den store verden. Med tiden kan jeg bare håpe at de dyktige psykologene som styrer instituttet, også vil inkludere en mer aktiv selvutvikling i studieplanen. Den store teoretiske delen på studiet vårt er godt dekket, og vi lærer også mye om terapeutferdigheter og alternative teknikker. Men hva *jeg* møter psykologrollen med, blir sjelden nevnt.

Til høsten skal jeg møte min første klient på et psykologkontor i østlandsområdet. Når vedkommende setter seg i stolen foran meg for å fortelle om privatlivet sitt, vil det være første gang jeg har en terapitime. Første gang jeg i faglig sammenheng blir tvunget til å bruke mitt eget følelsesapparat. Velkommen, prøvekanin.

andreats@student.uio.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 47, nummer 5, 2010, side

TEKST

Andreas Tvedt Segrov